

סוכה פרק ראשון סוכה

י"א.

עין משפט
נר מצוה

ק"ח א מ"י פ"י מהל'
שבת הלכה כד סג
ע"ש א' ט"ז ע"ח ס'
סג סעף י'
ק"ח ב ג מ"י פ"ד
מחלכות סוכה הל'
ג סג ע"ש מ' ט"ז ע'
א"ח ס' תל"ג סעף י' ז'

מוסף רש"י

וכן חצר המוקפת
אכסדרה כל חצר
שבה"ט לפי הבנים
והבנים פתוחין לו,
חצר זו מוקפת בתים
מחוץ ופתוחין לה
כפי מ' רוחמה ולפי
הבנים עשו אכסדרות
כפי צד לשלש רוחמה
והאכסדרה פתוחה היא
ואין לה דופן לזד הפתח
יש עליה תקרה וזה
סיק על גבה כל אורה
על כל חצר שצדמטע
היקף אכסדרות ואין דופן
לכוסה זו אלא מחיצת
הבנים המפסיקות בין
בתים לאכסדרה ומגלגל
תקרה האכסדרה מפסקת
כפי צד בין סכך לדפנות,
אם יש צדדים האכסדרה
ד' אמות פסולה פחות
מחצית אמות כשרה,
לדמייק דופן עקומה,
דומה לגב קלושטרי"א
גלגלן אכסדרה של אה
אמות, הם הגלגלים שיש
לה אור שיש בה עשבים
היקף אכסדרה סביב לו
המוקף (ש"ב י'). נראה מבחוץ
ושה מבפנים. שמשך
כל הלח לחון ותודו
הפנימי נכנס בעיני חומלי
המזיז ואינו נראה מבפנים
אלא דומה כמחוק על
אורן הסוכה אלא במחוק
יכר שאינו ממוקף המזיז
שהי משך הלה מרוחק
המוקף (ש"ב י'). פסל
יש היצוא מן הסוכה. אם
יש השכר סוכה בית
ועוד יש בסוכה משט
והלה פסל היטע סכך
הששי בפסולת גזק וקב,
שהו לרוב לעשות, ויאל
מבכר סוכה, שאין לו
השכר דפנות (ע"ב ד.)

רבינו חננאל

קיימא לן כלישנא קמא
דרבא וכן הלכה. תא פסל
היצוא מן הסוכה נידון
בסוכה. ואוקימנא קנים
היוצאים מן הסוכה לאחורי
הסוכה, ויש בהן ד' טפחים
שיעור סוכה קטנה. מהו
היתא הני דפנות הואיל
ולגזאי עבדין לבראי לא
עבדין פסולה, קמ"ל כיון
דלשם צל בעלמא עבדין
כשרה. רבה רב יוסף
אמרי בקנים היוצאים לפני
הסוכה, ומשכה ואולה
דופן אחת בהדייהו, מהו
היתא הואיל ושלמה להו
סוכה אפסגא דדופן, האי
סוכה אחרייהו היא, קמ"ל.
דבר ר' יוחנן פשוטין
הן. ד' ר' יושבא אמר לא
נצרכא אלא לסכך פסול
נצרכא מבי, בסוכה, בסוכה
קטנה עסקינן, ואמאי פסל
יוצא קרי ליה, מפני שהיא
מהכשר סוכה. ומתבנין
עליה לא יהא אלא אור,
ולא אשכחן בפסולי סוכה
פחות הימנו, וכי אור
פחות מג' טפחים פוסל
בסוכה קטנה. ודחי רבא
אורי פחות מג' טפחים
וישנין תחתיו, דקיימא לן
כלבוד דמי, אבל סכך פסול מצטרף לר' אמות מן הצד ואין ישנין תחתיו, כדתנן ע"ה נטר שרוב ד' טפחים כשרה
ובלבד שלא ישן תחתיו. ויש שמחליף ומפרש. ומתמיה ומי איכא מידי דמצטרף להכשר והוא עצמו פסול.

אחרי כן נראה מבחוץ ושוה מבפנים. תימה היאך הוא מועיל
בסוכה כיון דלא מיכר מצפנים שלישית של טפח דלא
משום מינו חדא דלעו מי לא עבד רב כהנא סוכה אלא בשבת ועוד
לשלשית דאורייתא לא מהני מינו כדפי' לעיל:

בראי א עבדי. פי' צנוטרים

דופן אמנעי זה לא נעשה
לך וקשה דממתמיתין שמעינן ליה
דכשר דקמני וכן חצר המוקפת
אכסדרה דלא חין מן הכותל לסיכך
ד' אמות כשרה אע"ג דמחילות בית
לאו לצרפי עבדי כדאמרינן לעיל
(ד' פ.) ונראה דלקנים היוצאים
לאחורי סוכה קאי ואית ספרים דגרסי
צדדיה מנה דמיתהו הני קנים לגזוי
עבדי לצרפי לא עבדי ק"ד לפוסלה
לפי שאינה עשויה לזל קמ"ל דכשרה:
א יהא א"א אור. ופשיטא דכשר
לדפילו האור החמור ממנו
אינו נפסל בשיעור זה אמר ליה רבי
אזא להכי אהני נידון סוכה
לאשמעינן לומר שישנים תחתיו דלילו
אור פחות משלשה מטטרף להשלים
שיעור הסוכה אצל חין ישנים תחתיו
כך פירש צנוטרים וקאי אמאי נקט
ר' אשעיא סוכה קטנה הא בסוכה
גדולה נמי איצטרף לאשמעינן
דישנים תחתיו ודוחק הוא לומר דנקט
סוכה קטנה משום לאשמעינן זה
תמי דמטטרף וישנים תחתיו ועוד
קשה דכל מקום חשבינן אורי פחות
משלשה כמסו על ידי לצוד ולא דמי
לסכך פסול פחות מג' דאין שייך
לעשותו כמסו כסכך כשר מחלף
דיש צו סכך פסול ועוד מי יוכל להוכיח
בסוכה מלאה נקבים שאין זלמה
מרוכה מחמתה אלא משהו שלא ישן
כנגד הנקבים ונראה כספרים דגרסי'
התם אור מטטרף וישנים תחתיו וזה
מטטרף ואין ישנים תחתיו כלומר הא
דאפשיטא דכשר אפילו אור החמור
ממנו אינו נפסל כשיעור זה דארכה
סכך פסול חמור ממנו דאין ישנים
תחתיו והוה אמינא מטעם זה דאין
מטטרף כדמתנה צבר הכי מי איכא
מדי ומיהו קאי קש' מסוכה צפודין
דמשכרין צביש ריח צנייהן כמותן
ואי אפשר שלא וי (ימ) כנגד השפודין
לכך לרין לפרש צביש הכשר סוכה
צלא האור וצלא הפסול ישנים תחתיו
בין צוה בין צוה ולהכי נקט סוכה
קטנה וצירושלמי דצרכות פרק שלשה
שאכלו משמע דלור מטטרף ואין
ישנים תחתיו כפירוש הקוטרים וז"ל
אין קיימין צוכה וילפינן מטעם
הדפנות ג' טפחים פסולה פחות מכלן
ט"ט

סוכה אכסדרה

נראה מבפנים ושוה מבחוץ
אי נמי נראה מבחוץ ושוה מבפנים
דאחמר א נראה מבחוץ ושוה
מבפנים נידון משום לחי ולחי היינו
צמימין תנא א פסל היוצא מן הסוכה נידון
כסוכה מאי פסל היוצא מן הסוכה אמר עולא
קנים היוצאים לאחורי סוכה והא בעינן שלש
דפנות בראיכא והא בעינן הכשר סוכה
בראיכא והא בעינן צלתה מרובה מחמתה
בראיכא אי הכי מאי למימרא מהו דתימא
הואיל ולגזוי עבדי ולבראי לא עבדי אימא
לא קמ"ל רבה ורב יוסף אמרי תרווייהו הכא
בקנים היוצאים לפניו מן הסוכה ומשכא
ואזלא חדא דופן בהדייהו מהו דתימא הא
לית בה הכשר סוכה קמ"ל רבה בר בר חנה
אמר רבי יוחנן לא נצרכה אלא לסוכה
שרובה צלתה מרובה מחמתה ומעוטה
חמתה מרובה מצלתה מהו דתימא תפסל
בהך פורתא קא משמע לן ומאי יוצא יוצא
מהכשר סוכה רבי אשעיא אמר לא נצרכה
אלא לסכך פסול פחות מרובה בסוכה
קטנה ומאי יוצא יוצא מתורת סוכה מתקין
לה רב הושעיא לא יהא אלא אור ואור
פחות משלשה טפחים בסוכה קטנה מי
פסיל אמר ליה רבי אבא זה מצטרף וישנים
תחתיו וזה מצטרף ואין ישנים תחתיו ומי
איכא מידי דאצטרופי מצטרף והוא עצמו
אינו כשר אמר רבי יצחק בן אלישב אין
מיט

כשרה מהו לישן תחתיו המיז ר' יצחק בן אלישב הרי טעם הנרוק שממלים
צמקוה ואין מטבילין צו אף הכל משלים בסוכה ואין ישנים תחתיו:
ט"ט

נראה מבפנים ושוה מבחוץ

נראה מבפנים ושוה מבחוץ
זהו פנים שלה: (לאחורי סוכה.
נראה מבחוץ ושוה מבפנים. שהיא שצבעה טפחים דעל כרמך
סוכה צבאי נפשה היא ומוצלת מו: לצרפי לא עבדי. דופן אמנעי זה לא לכך נעשה וגם שצדדין מחלתן לשם סוכה
(א) נעשו אלא שהכנים דופן אמנעי לתוכן [אחר] שראה שהיתה דייה צכך: לפניו מן הסוכה. לזד דופן רביעי הפתוח
משוכין ויולאין להלן מאורך דפנות הצדדין: וממשכא וזולא חד דופן. מדופני הצדדין צדייהו: מהו דסימא. כיון דלא
משלשית דופן שני צדה מוכח מילתא דצפיה נפשה היא והא לית בה שצבעה טפחים צבעה סוכה: קמ"ל. דמן סוכה הוא והוה כשמים כהלכתן
ושלשית אפילו טפח דלא ממשכא עד הרביעי וכשרה: ה"ג לא נצרכה אלא לסוכה שרובה צלתה מרובה מחמתה ומעוטה חמתה מרובה
מצלתה מרובה מצלתה מהו דתימא תפסל בהך פורתא קא משמע לן ומאי יוצא יוצא מהכשר סוכה רבי אשעיא אמר לא נצרכה
אלא לסכך פסול פחות מרובה בסוכה קטנה ומאי יוצא יוצא מתורת סוכה מתקין לה רב הושעיא לא יהא אלא אור ואור פחות משלשה טפחים בסוכה מי פסיל אמר ליה רבי אבא זה מצטרף וישנים תחתיו ומי איכא מידי דאצטרופי מצטרף והוא עצמו אינו כשר אמר רבי יצחק בן אלישב אין מיט

כי פליגי אביי ורבא: אליבא דרב. ומילתיה דרבא לא דחיק
לאוקמא צפולגמא דאפילו אליבא דרב פליג למיפסלה: דמחילוס.
פי תקרה זה לשם אכסדרה נעשה להיות לו מחיצה לחלל זה אצל לא
להיות מחיצה לאור שחוצה לכן ואילו מחיצה מעלייתה היא הוה סמכין

עלה אצל לאכסדרה ע"י גוד אחית לא
דכי אגמריה רחמנא למשה לגוד אחית
במחיצה העשויה לחלל שלה אגמריה
ולא לחוצה לה. ומיהו היכא דיש לה
פלימין אע"ג דלגזוי עבדין לצוד
צפחות משלשה כמחיצה סמומה היא:
סג וכן חצר המוקפת אכסדרה. וגם
אכסדרה מפסיק בין מחילות הבנים
לאור שסיכך עליו אם יש צדוה
הג ד' אמות פסולה דמו לא מהני לה
מחילות הבנים: אליבא דאביי.
צמקוס אביי וצבדילו שמהא משנה זו
מתורגמת לפי דבריו: כשהוא אם
קירוי. ששעה קירוי נמוך ולא נמן
ראשי קנים על גבי תקרה שיהא פי
תקרה נראה זה אלא תלפון צוה לפי
הסכרים שאין חודן נראה בסוכה. כל
תקרת גזומתין תלקה ושוה היתה ולא
שיפוט כעין שלנו אלא כמקרת עליות:
להא שמעמא. דאביי ורבא: דברי
הכל פסולה. דכיון דתקרה לחלל
אכסדרה עשויה ולא לאור שחוצה לה
אין פיה נעשה מחילות לאור: יש לה
פלימין. צפחות משלשה: אביי אמר
כשרה אמרינן לצוד. ואע"פ שהפלימין
לחלל אכסדרה נעשו ולא לאור החילון
הוא לה מחיצה דכל פחות משלשה
סתימא מעלייתה היא וסדייה להכא
ולהכא: ורבא אמר פסולה. לצוד
לאו מחיצה היא אלא מהלכה למשה
מסיני גמירי לה וכי גמירי לה להיות
מחיצה לחלל הנעשה צבדילו אצל
למדייה להכא ולהכא לא: והלכתא
נלישנא קמא. דרבא ולא כלישנא
צמרא לצוד אמרינן אפילו לאור אצל
סתימת פי תקרה לא אמרינן אלא
לחלל: רב אשי אשכחיה לרב כהנא
ר' סוכה זו שמים כהלכתן היו לה
דרוס ומורה והשלשית סמוכה
לאכסדרה ולא היה עושה זה טפח
שאלמו עמיהו רמיה: אחוי ליש. שהיה
פליס צברו טפח ויתר עומד אצל היוצא
אצל משוך רחבו לאחורי סוכה צאורך
שהאכסדרה עודף על הסוכה ואינו
נראה לתוכה אלא עומד צוה לדופן
כסופו: ושוה מצפנים. לאותם
העומדים צפנים אינו נראה אצל
לאותם העומדים צאכסדרה להלן
מנכא הסוכה ואין רואין את חללה
נראה רוח צפנים זה בהחלתה דופן
שלשית לסוכה: דאמר מר. לענין
מזוי שהשכירו צלחי אם נתנו להלן

עם הלחי עם
שהוא סוף הדופן שאינו צולט כלום
הוא לזד רשות הרצים כנגדו או מן
שאינו מן הדופן: נידון משום לחי. והכא נמי נידון משום דופן: והיינו פלימה. זהו פנים שלה: (לאחורי סוכה.
חזן לדופן אמנעי שהוא אחורי ר' קנים. מן הסכך: והא בעינן הכשר סוכה. שהיא שצבעה טפחים דעל כרמך
סוכה צבאי נפשה היא ומוצלת מו: לצרפי לא עבדי. דופן אמנעי זה לא לכך נעשה וגם שצדדין מחלתן לשם סוכה
(א) נעשו אלא שהכנים דופן אמנעי לתוכן [אחר] שראה שהיתה דייה צכך: לפניו מן הסוכה. לזד דופן רביעי הפתוח
משוכין ויולאין להלן מאורך דפנות הצדדין: וממשכא וזולא חד דופן. מדופני הצדדין צדייהו: מהו דסימא. כיון דלא
משלשית דופן שני צדה מוכח מילתא דצפיה נפשה היא והא לית בה שצבעה טפחים צבעה סוכה: קמ"ל. דמן סוכה הוא והוה כשמים כהלכתן
ושלשית אפילו טפח דלא ממשכא עד הרביעי וכשרה: ה"ג לא נצרכה אלא לסוכה שרובה צלתה מרובה מחמתה ומעוטה חמתה מרובה
מצלתה מרובה מצלתה מהו דתימא תפסל בהך פורתא קא משמע לן ומאי יוצא יוצא מהכשר סוכה רבי אשעיא אמר לא נצרכה
אלא לסכך פסול פחות מרובה בסוכה קטנה ומאי יוצא יוצא מתורת סוכה מתקין לה רב הושעיא לא יהא אלא אור ואור פחות משלשה טפחים בסוכה מי פסיל אמר ליה רבי אבא זה מצטרף וישנים תחתיו ומי איכא מידי דאצטרופי מצטרף והוא עצמו אינו כשר אמר רבי יצחק בן אלישב אין מיט

מנן הפתח ששבו וכלה עובי הלחי עם
שהוא סוף הדופן שאינו צולט כלום
הוא לזד רשות הרצים כנגדו או מן

נראה מבפנים ושוה מבחוץ

נראה מבפנים ושוה מבחוץ
זהו פנים שלה: (לאחורי סוכה.
נראה מבחוץ ושוה מבפנים. שהיא שצבעה טפחים דעל כרמך
סוכה צבאי נפשה היא ומוצלת מו: לצרפי לא עבדי. דופן אמנעי זה לא לכך נעשה וגם שצדדין מחלתן לשם סוכה
(א) נעשו אלא שהכנים דופן אמנעי לתוכן [אחר] שראה שהיתה דייה צכך: לפניו מן הסוכה. לזד דופן רביעי הפתוח
משוכין ויולאין להלן מאורך דפנות הצדדין: וממשכא וזולא חד דופן. מדופני הצדדין צדייהו: מהו דסימא. כיון דלא
משלשית דופן שני צדה מוכח מילתא דצפיה נפשה היא והא לית בה שצבעה טפחים צבעה סוכה: קמ"ל. דמן סוכה הוא והוה כשמים כהלכתן
ושלשית אפילו טפח דלא ממשכא עד הרביעי וכשרה: ה"ג לא נצרכה אלא לסוכה שרובה צלתה מרובה מחמתה ומעוטה חמתה מרובה
מצלתה מרובה מצלתה מהו דתימא תפסל בהך פורתא קא משמע לן ומאי יוצא יוצא מהכשר סוכה רבי אשעיא אמר לא נצרכה
אלא לסכך פסול פחות מרובה בסוכה קטנה ומאי יוצא יוצא מתורת סוכה מתקין לה רב הושעיא לא יהא אלא אור ואור פחות משלשה טפחים בסוכה מי פסיל אמר ליה רבי אבא זה מצטרף וישנים תחתיו ומי איכא מידי דאצטרופי מצטרף והוא עצמו אינו כשר אמר רבי יצחק בן אלישב אין מיט

מנן הפתח ששבו וכלה עובי הלחי עם
שהוא סוף הדופן שאינו צולט כלום
הוא לזד רשות הרצים כנגדו או מן

(א) לעיל ח' (ב) שנת כ"ג
(ג) ע"ש (ד) ע"ש
(ה) אלו י"ל בהחלתה,
(ו) י"ל ע"ש.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לצרפי וכו'
לשם סוכה הפנימית נעשו
פסול:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לא יהא וכו'
ונראה כספרים דרבי
התם אורי. ע"ש ע"ש
דף י' ע"ש תוס' ד"ה ע"ש
התלפון:

רבינו חננאל

כי פליגי אליבא דרב, אביי
כרב, ורבא אמר לך עד כאן
לא אמר רב מותר לטלול
בכולה, אלא משום דהני
מחילות לאכסדרה עמדו
(נ"א: עבדין) ומגזאי
איכא המחיצות, אבל הכא
דמאבראי, דלא עבדין
לכוסה, לא. תלוקת רב
ושמאל בסוף פרק כל
גנות העיר. ואקשינן
במתני', תנן סיכך על
גבי אכסדרה כו', או
אמרי פסקיה יתקרה יודו
וסתם אמאי היא אפילו
דרגמה רבא אליבא דרב
הדמי בשתשה, פי'
קירוי הסוכה לאכסדרה
ודיבסק, שאין צדדים
תקרת הסוכה תלוקת מן
האכסדרה הירודע שהיא
פי תקרה. והלכתא כרבא
בהאי הלכה, כי אכסדרה
שאין לה פצימין פסולה
ואם יש לה פצימין כשרה.
וגורת פצימין מפיסא
לקמן, נראה מבחוץ ושוה
מבפנים נידון משום לחי,
והיינו פלימין. ויש
בעירובין פרק מבי, רב
רבה אמר רב הונא
נראה מבחוץ שהוא לחי
שוה מבפנים, נידון
משום לחי להחיר הפנימי
ששהו לו, ומתבנין עליה
הא דתנן חצר קטנה
שנצרכה לקטנה גדולה
מותרת וקטנה אסורה
מפני שהיא כפתח של
גדולה, אמאי, תשרי קטנה
בכוחה הגדולה בנראה
מבחוץ ושוה מבפנים.
ומשני התם כפולגמא כו'.
ואסיקא אהו והלכתא
נראה מבחוץ ושוה
מבפנים נידון משום לחי,
וגרסינן בירושלמי פרק א'
(דעירובין). אבני הבנין
היוצאות מן הבנין אם
אין בהן אחת לחבריה
ג' טפחים ח' נידון כלבוד,
והיינו לחי. קרן וזית יוצא
מיכן וקרן וזית יוצא מיכן
נידון כליחים. כותל הנכנס
ונראה כספ מבפנים ושוה
מבחוץ, או נראה כספ
מבחוץ ושוה מבפנים
נידון כליחים. היה משהו
ואין אותו כאלו הוא
כספ. התיב רב חסדי
הקטן חצר גדולה שנצרכה
לקטנה כו', ויעשו כותלי
גדולה כליחים אצל כותלי
קטנה ותורתו קטנה,
ופריק. תפרר במשוכין יתר
משכר וכו'. והאי דאמרינן
בשמעתין לגבי פצימין
אמרינן לבוד, כי האי גונס
הוא, כיון דאיכא אבנים
ויש ביניהן פחות משלשה

טפחים

טפחים, אמרינן לבוד, וכיין הוא, ונידון משום לחי. רבי אשי דאשכח לרב כהנא דמסכך על גבי אכסדרה שלא היו פצימיה
נראין מבחוץ, ואמר ליה רבא כי האי גונא פסיל. עייליה ואחוי ליה נראה מבפנים ושוה מבחוץ ואמר ליה היינו פצימא.
(א) נראה דלא ידעו נלתיס והיינו לדמייק לצוד קרן וזית וכו'.